

Læreplan for videregående opplæring

Studieretning for naturbruk

Studieretningsfagene i grunnkurs naturbruk

Oslo, juli 2001

Læringscenteret

Forord

Læreplanverket for videregående opplæring omfatter all opplæring under lov om grunnskolen og den videregående opplæringa.

Læreplanverket består av to deler:

1. Læreplan, generell del, for grunnskole, videregående opplæring og voksenopplæring. Generell del angir overordnede mål og retningslinjer for den samlede virksomheten i grunnskolen og videregående opplæring
2. Læreplaner for videregående opplæring

Denne læreplanen omfatter studieretningsfagene i grunnkurs naturbruk.

Læreplanen er utarbeidet av Læringscenteret og fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 02.07.2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 3-4.

Læreplanen trer i kraft fra 01.08.2001. Fra samme dato oppheves læreplan for studieretningsfagene i grunnkurs naturbruk, oktober 1993.

Oslo, 04.07.2001

Læringscenteret

Innhold

Kapittel 1: Generell informasjon.....	1
1.1 Innledning.....	1
1.2 Inntakskrav.....	2
1.3 Varighet.....	2
1.4 Innhold.....	2
1.5 Kompetanse.....	2
Kapittel 2: Mål og hovedmomenter.....	4
2.1 Felles mål for studieretningsfagene.....	4
2.2 Naturbruk og friluftsliv.....	5
2.3 Teknikk og håndverk.....	7
2.4 Produksjonslære.....	9
Kapittel 3: Vurdering.....	12
3.1 Hvorfor vurdering?.....	12
3.2 Hva skal vurderes?.....	12
3.3 Hvordan skal vurdering skje?.....	12
3.4 Spesielle forhold som gjelder for vurdering i grunnkurs naturbruk.....	13
Vedlegg 1	
1.1 Fag- og timefordeling.....	14
1.2 Moduler.....	15
Vedlegg 2	
Vurdering i grunnkurs naturbruk.....	16

Kapittel 1: Generell informasjon

1.1 Innledning

Fangst, fiske og landbruk har fra gammel tid dannet grunnlag for liv og bosetting.

Mennesket var i begynnelsen avhengig av å høste naturen gjennom fiske, jakt og sanking. Etter hvert lærte folk å dyrke naturen for å få større utbytte. Lokale kunnskaper, ferdigheter og ikke minst holdninger til bruk/forvaltning gikk i arv og ble videreutviklet fra generasjon til generasjon for at mennesket kunne overleve og utvikle samfunn og kultur.

I dag står landbruks- og fiskerinæringene for noe langt mer enn matproduksjon. Disse næringene gir mennesket i det moderne samfunn muligheter for praktisk kontakt med

natur og kulturarv. Dette må næringene være seg bevisst i sin yrkesutøvelse. Det er store muligheter og utfordringer knyttet til næringsetablering og utvikling på områder som turisme, idrett og friluftsliv, landskapsutforming, produktutvikling og næringsetablering, videreforedling osv.

Opplæring i landbruk og fiske/fangst har opp gjennom tidene først og fremst skjedd gjennom direkte overføring innen familien og i lokalsamfunnet. Slik opplæring har fortsatt en sentral plass i deler av næringene. I vårt land er imidlertid opplæring nå for en stor del overtatt og organisert av skoleverket, forskningsinstitusjoner og næringene selv.

I moderne tid har hver gren av naturbruksnæringene utviklet sine egne opplærings-tradisjoner. Jordbruksskoler, fiskerifagskoler, gartnerskoler, skogskoler, reindriftsskole, meieriskoler m.m. har utdannet fagfolk på ulike nivå til sine næringer.

Behovet for utdanning i naturbruk er stort og vil ikke bli mindre i framtiden. Ikke minst den tekniske og biotekniske utvikling påvirker næringene. Kunnskap om naturens tålegrenser, etiske problemstillinger og en økende erkjennelse av behovet for å tenke helhet i all menneskelig virksomhet, er sentralt i opplæringen. Med denne læreplanen føres all opplæring innen området inn i studieretning for naturbruk.

Med naturbruk menes menneskets praktiske bruk og utnyttelse av naturen for å skaffe seg goder. Dette kan skje gjennom primærnæringene i landbruk, akvakultur og fiske, gjennom annen næringsvirksomhet knyttet til naturressurser og gjennom naturopplevelser. Eksempler på nye naturbruksnæringer er blant annet:

- organisering og tilrettelegging av friluftsliv
- bygde- og kystkulturturisme
- næringsetablering med utgangspunkt i natur og kulturarv
- pedagogisk tilrettelegging av gardsbruk og fiskefartøy
- virksomhet bygget på naturopplevelse innenfor landbruk og fiske

- næringskombinasjoner og kulturbasert høsting

1.2 Inntakskrav

For å bli tatt inn til grunnkurs naturbruk, må søker normalt ha gjennomgått 9-årig grunnskole eller tilsvarende. Det vises også til forskrift om inntak til videregående opplæring.

1.3 Varighet

Grunnkurset er normalt ett-årig.

1.4 Innhold

Grunnkurs naturbruk består av:

Studieretningsfagene

Naturbruk og friluftsliv, teknikk og håndverk og produksjonslære.

Til sammen 711 årstimer.

Skoler med fiske og fangst som ett av produksjonsfagene, skal gi 60 timer sikkerhetsopplæring i samsvar med egen sikkerhetsmodul. Opplæringen må gjennomføres på godkjent sikkerhetssenter.

Allmennfagene

Norsk, engelsk, matematikk, naturfag og kroppsøving.

Til sammen 523 årstimer.

Valgfag

2 uketimer.

Det vises ellers til vedlegg 1 om fag-og timefordeling og moduloppsett.

Moduler

Læreplanen er delt inn i moduler for å kunne ivareta ulike gruppers behov for å bygge mindre deler av opplæringen sammen til en definert kompetanse.

1.5 Kompetanse

Som hovedregel vil fullført og bestått grunnkurs gi inntak til videregående kurs I i studieretningen. Inntak til videregående kurs I fiske og fangst forutsetter gjennomført sikkerhetsmodul. Det vises også til forskrift om inntak til videregående opplæring.

For fag som fører fram til fag-/svennebrev, vil hovedmodellen for opplæringsløpet være to år i skole (grunnkurs og videregående kurs I). Den resterende del av opplæringen vil normalt foregå i bedrift. Opplæringen avsluttes med fagprøve eller svenneprøve. Enkelte utdanningsløp har avvik fra hovedmodellen.

For fag som ikke avsluttes med fag-/svenneprøve, er opplæringsmodellen 3 år i videregående skole.

Fagbrev/svennebrev

For å oppnå fagbrev eller svennebrev må det avlegges prøve i faget etter reglene i forskrift til opplæringslova.

Annen yrkeskompetanse

For yrkeskompetanse som ikke er knyttet til fagbrev eller svennebrev får man vitnemål etter 3 års videregående opplæring i skole.

Dokumentert delkompetanse

Kompetansebevis gis som dokumentasjon for fullførte moduler, fag eller deler av fag.

Det gis særskilt kursbevis for gjennomført sikkerhetsmodul.

Generell studiekompetanse

Kravet til generell studiekompetanse er fullført og bestått 3-årig videregående opplæring med grunnkurs, videregående kurs I og videregående kurs II eller fagbrev/svennebrev.

Dessuten kreves kunnskaper som tilsvarer et bestemt nivå innenfor følgende fag:

Norsk (523 årstimer), engelsk (186 årstimer), samfunnslære (75 årstimer), nyere historie (150 årstimer), matematikk (186 årstimer), naturfag (186 årstimer).

De allmenne fagene fra grunnkurs og videregående kurs I gir delkompetanse i forhold til generell studiekompetanse.

For elever som har avsluttet fagutdanning med fagbrev/svennebrev, eller annen yrkeskompetanse, er det mulighet for å få generell studiekompetanse ved å ta de resterende fag og modulene i allmenne fag.

Generell studiekompetanse kan også oppnås ved å velge videregående kurs II allmenfaglig påbygging etter to år ved en av de yrkesfaglige studieretningene.

I studieretning naturbruk er det også mulig å oppnå studiekompetanse gjennom videregående kurs II naturforvaltning. Dette kurset har opptak fra alle videregående kurs I i studieretningen.

Kapittel 2: Mål og hovedmomenter

2.1 Felles mål for studieretningsfagene

Elevene skal

- ha grunnleggende ferdigheter og basiskunnskaper innen naturbruk
- ha fått et grunnlag for å videreutvikle god arbeidsteknikk, arbeidsmoral, sikkerhet, redskapsbruk, orden og hygiene i sitt arbeid
- ha opparbeidet grunnleggende holdninger til helse, miljø og sikkerhet
- beherske arbeidsoppgaver knyttet til teknikk, håndverk og naturbruk
- ha påbegynt en utvikling som gjør dem i stand til å praktisere naturbruk med forståelse for naturen og menneskets plass i denne, basert på kunnskaper om de ringvirkninger menneskelig aktivitet skaper
- ha kjennskap til hvordan en bedrift og et marked fungerer , og kunne se muligheter for å skape nye arbeidsplasser innen landbruk, fiske og andre naturbaserte næringer
- ha videreutviklet respekt og toleranse overfor andre kulturer, religioner, skikker og livssyn basert på kunnskap om samspillet i naturen
- se betydningen av likestillingsarbeid innen landbruks- og fiskeriyrkene og ta aktivt stilling til det
- ha utviklet sine kreative og skapene evner
- ha utviklet sine evner til å arbeide selvstendig og i samarbeid med andre
- kunne se naturgrunnlag og næringsliv i et historisk og framtidrettet perspektiv
- kunne bruke erfaringer og kunnskaper tverrfaglig på tvers av både allmennfag og studieretningsfag
- kunne bruke naturen i arbeid og fritid, og finne glede, inspirasjon, utfordringer og rekreasjon
- kjenne til informasjonsteknologi og kunne gjøre bruk av tilgjengelig teknologi i faglig sammenheng
- ha opparbeidet motivasjon, nysgjerrighet og lærelyst for å kunne fortsette en mer spesialisert opplæring
- ta ansvar for egen læring ved å sette mål for eget arbeid, legge planer, velge og gjennomføre aktiviteter, vurdere eget arbeid og skaffet seg grunnlag for valg av videre utdanning og yrke

2.2 Naturbruk og friluftsliv

I faget vektlegges grunnleggende kompetanse i naturbruk og friluftsliv som basis for praktisk arbeid knyttet til landbruk, idrettsanlegg og fiske og akvakultur.

Mål 1:

Elevene skal kunne beskrive, forklare og forstå noen grunnleggende sammenhenger mellom natur, naturbruk og kultur i lokalmiljøet

Hovedmoment:

Elevene skal

- 1a ut fra forhold i lokalmiljøet kunne vise eksempler på hvordan menneskelig aktivitet virker inn på naturen og hvordan naturen virker inn på menneskelig aktivitet
- 1b kunne delta i og begrunne et restaurerings- og bevaringsarbeid i områder preget av menneskelig aktivitet opp gjennom tidene
- 1c kunne forklare hovedtrekkene i den naturforståelse som er rådende i Norge i dag og kunne sammenlikne den med naturforståelse knyttet til noen andre kulturer og tidsepoker

Mål 2:

Elevene skal kjenne til eksempler på at naturen og naturbruken har vært inspirasjonskilde for kunstnere, og selv kunne la seg inspirere til kunstnerisk virksomhet

Hovedmoment:

Elevene skal

- 2a kunne formidle til andre egne opplevelser og følelser knyttet til møtet med kunst eller kunstnerlige aktiviteter
- 2b kunne omsette til skapende handling opplevelser og følelser knyttet til natur eller naturbruksarbeid

Mål 3:

Elevene skal kunne se og ta i bruk muligheter til friluftsliv, naturbruk og fysisk fostring som finnes i ulike naturtyper, og kunne ferdes i naturen på en forsvarlig måte under ulike værforhold og til alle årstider

Hovedmoment:

Elevene skal

3a kunne forstå og forklare hva som ligger i begrepene friluftsliv og naturbruk, og kunne begrunne hvorfor det er viktig å beherske slike ferdigheter for den som arbeider innen naturbruk

3b være seg bevisst sine egne forutsetninger i friluftsliv, slik at de unngår å ferdes i områder eller under forhold der utfordringene er større enn egen prestasjonsevne

3c ha fått grunnlag for videre utvikling av eget mestringsnivå knyttet til friluftsliv og yrkesaktiviteter i naturen

3d kunne gjøre nytte av klær og utstyr som kreves for å ferdes i naturen under ulike forhold, slik at de i størst mulig grad unngår skader og farlige situasjoner

3e ha ledet en gruppe og selv ha blitt ledet

Mål 4:

Elevene skal kunne ferdes i naturen med respekt og omtanke for alt levende. De skal ha fått forståelse for at menneskene er avhengige av naturmiljøet og at naturen må tas vare på

Hovedmoment:

Elevene skal

4a kunne bruke kunnskaper i naturfag som fundament for et friluftsliv som ivaretar naturmiljøet

4b kjenne til og etterleve alminnelige regler for ferdsel i og bruk av naturen

2.3 Teknikk og håndverk

Faget gir innføring i grunnleggende teknikk og håndverk felles for yrker innen landbruk, fiskeri , drift av idrettsanlegg m.m.

Mål 1:

Elevene skal kunne bruke og vedlikeholde utstyr som er nødvendig for den type naturbruk det er gitt opplæring i

Hovedmoment:

Elevene skal

1a under veiledning kunne bruke maskiner, instrument, redskap og utstyr som er nødvendig i de produksjoner det er gitt opplæring i og i henhold til gjeldende forskrifter

1b kunne sette opp, slipe, reparere og vedlikeholde håndredskap og annet enkelt teknisk utstyr som brukes i næringen

Mål 2:

Elevene skal ha kjennskap til de viktigste og vanligste materialer/stoff som naturbruksnæringene er avhengig av

Hovedmoment:

Elevene skal

2a være fortrolig med praktiske egenskaper og enkel bearbeiding/sammenføyning av tre, metaller og plast

2b kunne sette opp, slipe og utføre daglig vedlikehold av håndredskap og annet enkelt teknisk utstyr som brukes ved bearbeiding av tre, metall, tau og plast

Mål 3:

Elevene skal kunne betjene og behandle elektrisk utstyr på en sikker og forskriftsmessig måte

Hovedmoment:

Elevene skal

3a ha den kjennskap til elektrisitetstlæra som er nødvendig for å kunne betjene aktuelt elektrisk utstyr på en sikker måte

3b kunne starte og stoppe ulike elektriske motorer og oppdage når noe er galt

3c ha kjennskap til og etterleve reglene som gjelder for hva ikke-faglærte kan gjøre av arbeid knyttet til elektriske installasjoner

Mål 4:

Elevene skal under veiledning kunne betjene og behandle bensin-, diesel- og evt. andre typer forbrenningsmotorer.

Hovedmoment:

Elevene skal

4a ha den kjennskap til fysikk som er nødvendig for å bruke motorer på en arbeidsmessig og miljømessig forsvarlig måte

4b under veiledning kunne bruke og utføre daglig vedlikehold av bensin- og dieselmotorer og ulike deler knyttet til motorer

Mål 5:

Elevene skal under veiledning kunne betjene og bruke pumpe/kompressor

Hovedmoment:

Elevene skal

5a ha den kjennskap til fysikk som er nødvendig for å forstå hvordan ulike pumper brukes og behandles

5b kjenne til eksempler på bruken av pumper/kompressorer i naturbruksnæringen

2.4 Produksjonslære

Produksjonslære vektlegger praktisk arbeid i landbruk, akvakultur og fiske som basis for oppøving av sentrale ferdigheter der bevisste holdninger til kvalitet, sikkerhet, arbeidsmiljø, naturmiljø, arbeids- moral og etikk vektlegges. Produksjonslære åpner for en viss lokal tilpasning ut fra stedlige natur og næringsforhold og skolens profilering.

Faget skal deles inn i tre produksjonsfag som tilsammen ivaretar en felles naturbruksfaglig profil med hensyn til inntak til alle VK1-kurs i studieretningen. Alle mål innenfor produksjonslære skal ivaretas i produksjonsfagene.

For elever med fiske og fangst som produksjonsfag, og som tas inn til VKI fiske og fangst, er det obligatorisk med en sikkerhetsmodul. Modulen inngår i mål 2.

Mål 1:

Elevene skal ha fått opplæring i praktiske arbeidsoppgaver knyttet til stell og høsting av planter og dyr/fisk og kunne delta i det arbeidet de har fått opplæring i

Hovedmoment:

Elevene skal

1a kunne utføre daglig stell av planter og dyr innenfor de produksjoner det er gitt opplæring i

1b kunne motta og forstå instruksjoner og veiledninger og omsette dem til praktisk arbeid

1c kunne arbeide sammenhengende og systematisk over tid og forstå nødvendigheten av å fullføre et arbeid som er påbegynt

Mål 2:

Elevene skal kunne bruke riktig arbeidsteknikk, arbeide på en måte som ikke setter egen eller andres helse og sikkerhet i fare, og kunne utøve nødvendig førstehjelp.

Hovedmoment:

Elevene skal

2a kunne bruke det verneutstyret som arbeidet krever på en forskriftsmessig måte

2b ha forståelse for risiko og kunne bidra til å forebygge uhell i ulike arbeidssituasjoner og utøve nødvendig førstehjelp

2c kunne arbeide på en rasjonell måte i forhold til ytre faktorer, ergonomi og arbeidsteknikk

2d kjenne hovedtrekkene i arbeidsmiljøloven (eller tilsvarende for fartøy for blå variant), og ha forståelse for sammenhengen mellom arbeidsmiljø, trivsel og helsetilstand

2e kunne bruke de viktigste maskinene, instrumentene, redskapene og utstyrt på en sikker måte i de produksjonene det gis opplæring i

2f ha grunnleggende kunnskaper innen arbeidsrelatert brannvern og brannberedskap

2g kjenne til helse- og miljøfare og aktuelle sikkerhetstiltak ved bruk av kjemikalier, og kjenne til systemet med hms-datablad og stoffkartotek

2h kunne gjøre rede for generelle prinsipper for opptreden i skadesituasjoner og kunne yte livreddende og skadebegrensende førstehjelp til sjøs samt bruke engelsk i slike situasjoner

2i kunne opptre riktig og kunne demonstrere ferdigheter som kreves av besetningsmedlemmer for at sikkerheten om bord skal være ivaretatt på forsvarlig måte

2j kunne gjøre rede for generelle prinsipper for forebygging av brann om bord, brannberedskap og kunne demonstrere grunnleggende ferdigheter i brannbekjempelse og redning

2k utvise kunnskaper, holdninger og ferdigheter som ivaretar sikkerhet for mennesker og miljø om bord i fartøy.

Mål 3:

Elevene skal kunne sette liv og død inn i et helhetlig økologisk og etisk perspektiv knyttet til det behov mennesket har for å nytte dyr/fisk og planter som mat og andre livsnødvendigheter

Hovedmoment:

Elevene skal

3a ha opparbeidet respekt for levende liv og forstå hvorfor vi slakter og høster

3b ha kjennskap til forskriftsmessig slaktning og partering av dyr eller bløgging/ sløying og pakking av fisk

- 3c kjenne til og ha deltatt i ulike former for videreforedling innenfor enkelte produktgrupper fra primærnæringene.

Mål 4:

Elevene skal kunne gjennomføre praktisk arbeid som fremmer god produktkvalitet og tar hensyn til kvalitetssikring i alle ledd

Hovedmoment:

Elevene skal

- 4a kjenne viktige hygieniske kvalitetskrav og utføre stell og rengjøring på riktig måte ut fra kunnskaper om mikroorganismers levevis
- 4b kjenne til enkle mikrobiologiske tester for å kunne måle kvalitet knyttet til produksjonsprosess og sluttprodukt
- 4c kjenne tiltak for å forhindre smittespredning
- 4d kjenne til regler for sortering og klassifisering og kunne bruke dem i sitt arbeid.

Kapittel 3: Vurdering

3.1 Hvorfor vurdering?

Formålet med vurdering er å sikre en nasjonal standard i opplæringen, slik at vi får et godt og likeverdig opplæringstilbud for alle. Vurdering innebærer at resultatet av opplæringen vurderes i lys av de mål som er formulert i læreplanen.

Vurdering vil ha ulike formål, bl.a.

- å informere elev, foresatte, lærer og opplæringssted i arbeidet fram mot et læringsmål, om hvor langt eleven er kommet i utviklingen fram mot en kompetanse
- å veilede, motivere og utvikle eleven
- å motivere læreren til kontinuerlig å vurdere sin undervisningspraksis
- å informere samfunnet, arbeidslivet og høyere utdanningsinstitusjoner om hvilken kompetanse eleven har oppnådd.

3.2 Hva skal vurderes?

- *Målene for opplæringen* slik de er fastsatt i den generelle delen av lærerplanen og i kapittel 2 i denne læreplanen, danner utgangspunkt for vurderingen.
- Det er elevens *helhetlige kompetanse* som skal vurderes, slik den er beskrevet i opplæringens mål.
- Vurdering av elevene skal vise *i hvilken grad* de har nådd målene i læreplanen.

3.3 Hvordan skal vurdering skje?

Det skilles mellom to hovedtyper av vurdering:

- Vurdering underveis.
- Avsluttende vurdering.

Vurdering underveis har til hensikt å informere og motivere elever og lærere i arbeidet med å nå opplæringsmålene. Slik vurdering kan være formell eller uformell. Et nyttig

hjelpemiddel i vurderingsarbeidet underveis kan være at eleven fører arbeidsbok, loggbok, dagbok e.l. knyttet til gjennomføring av opplæringen. Formell vurdering underveis kommer til uttrykk i en terminkarakter. Lærere vil finne idéer og hjelp til vurderingsarbeidet i en metodisk veiledning.

Avsluttende vurdering kommer til uttrykk gjennom standpunktkarakterer og i dokumentert resultat av avsluttende eksamen.

3.4 Spesielle forhold som gjelder for vurdering i grunnkurs naturbruk

Grunnkurs naturbruk legger stor vekt på at elevene skal ha startet sin kompetanseoppbygging på et fagfelt hvor samspill mellom naturfag, teknikk, miljø og praktisk produksjon er vesentlig. I naturbruk nyttes teknikk for å utnytte biologiske naturressurser. Denne virker ofte direkte på levende organismer. Naturbruk er en tverrfaglig virksomhet ofte knyttet til flere produksjoner med utgangspunkt i samme driftsenhet og felles naturgitte rammebetingelser.

I løpet av skoleåret skal alle elever gjennomføre ett eller flere prosjektarbeid. I minst ett av prosjektarbeidene skal både felles allmenne fag og studieretningsfag inngå.

Det må legges vekt på tverrfaglige undervisningsmetoder. Teori og praksis må i større grad undervises i sammenheng både innenfor fagene og i tverrfaglig sammenheng.

Vedlegg 1

1.1 Fag- og timefordeling

Felles allmenne fag	Årstimer	Teori	Praksis
Norsk	75		
Engelsk	75		
Matematikk	112		
Naturfag*	186		
Kroppsøving	75		
Studieretningsfag			
Naturbruk og friluftsliv	112	30%	70%
Teknikk og håndverk	150	30%	70%
Produksjonslære**	449	30%	70%
Valgfag	75		
Til sammen	1309		

* Naturfag er i studieretning for naturbruk både allmenne fag og studieretningsfag. Det undervises etter læreplanen for naturfag i felles allmenne fag, men det er viktig at emner og eksempler er knyttet til de produksjonsfag kurset legger vekt på.

** Produksjonslære skal deles inn i 3 produksjonsfag med egne fagbetegnelser og standpunkt karakterer på vitnemålet. Det skal være tilnærmet lik fordeling av timer mellom de ulike produksjonsfagene. Fagene skal ta utgangspunkt i lokal tilpasning ut fra stedlig natur- og næringsforhold, samtidig som nasjonalt fellesstoff ivaretas.

I de tre produksjonsfagene må det til sammen vektlegges lærestoff om:

- produksjon/høsting av planter, tang og tare for ulike formål
- næringsgrunnlag /fôrproduksjon til dyr/fisk

- dyr/fisk knyttet til primærnæringene i Norge

For elever som har fiske og fangst som ett av produksjonsfagene, inngår en sikkerhetsmodul med 60 timer. Modulen følger kravene gitt i gjeldende regelverk for sikkerhetsopplæring for underordnet mannskap på fartøy. Modulen består av:

1. medisinsk førstehjelp	12 timer
2. personlig overlevelsesteknikk	18 timer
3. grunnleggende brannvern	15 timer
4. kompetanse i personlig sikkerhet og <u>omsorg for menneskeliv og miljø</u>	<u>15 timer</u>
Samlet	60 timer

1.2 Moduler

Moduler	Årstimer
Modul 1: Naturbruk og friluftsliv	112
Modul 2: Teknikk og håndverk	150
Modul 3: Produksjonslære	449

Merknad til vedlegg 1

Produksjonslære inndeles i 3 produksjonsfagmoduler etter gitte retningslinjer.

Utgangspunkt for undervisningstimetallet er samlet timetall på årsbasis (Årstimer). Gjennomsnittlige uketimer er årstimetall dividert på 38. Jf. arbeidstidsavtalen hvor det forutsettes at undervisningen skal legges over 190 dager fordelt på 38 uker.

Samiske elever har individuell rett til opplæring i samisk jf. Opplæringslova §6-3.

Spesielt organiserte tilbud for voksne kan gjennomføres på kortere tid (komprimert løp). For grupper eller enkeltelever som har behov for det, kan opplæringen strekkes over lengre tid.

Vedlegg 2

Vurdering i grunnkurs naturbruk

-

Standpunktkarakterer

Det gis standpunktkarakter i alle fag. De tre produksjonsfagene skal ha egne fagbetegnelser og standpunktkarakterer.

Resultat av prosjektarbeid skal inngå i standpunktkarakterene.

Eksamen

A. Prinsipper

1. Elevene kan trekkes ut til eksamen i ett eller flere fag.
2. Alle studieretningsfag og de avsluttende allmenne fag kan trekkes ut som eksamensfag.
3. Dersom en elev trekkes ut i flere enkeltfag, skal minst ett være et allmennfag.
4. Alternativt eller i tillegg kan elevene trekkes ut til en tverrfaglig eksamen.
5. Eksamensoppgavene utarbeides lokalt etter sentrale retningslinjer.

6. Eksamen sensureres lokalt med ekstern sensor.
7. Det skal være mulig å avlegge privatisteksamen i alle fag etter nærmere retningslinjer gitt av departementet.

B. Eksamen på grunnkurset:

Studieretningsfag: Elevene skal opp til en tverrfaglig eksamen der flere studieretningsfag inngår.

Eksamensoppgavene utarbeides lokalt etter sentrale retningslinjer.

Allmenne fag: Elevene kan trekkes ut til eksamen i de avsluttende felles allmenne fag.

Eksamensform: I studieretningsfagene: Praktisk/muntlig

Allmenne fag: Det vises til de enkelte læreplaner

Retningslinjer for den praktiske gjennomføringen av eksamen vil bli gitt i egne skriv.